

Suositus vapaaehtoistoiminnan järjestämiseen ja siitä sopimiseen

Periaatteet

- vapaaehtoisuus ja palkattomuus
- vapaaehtoisen ja työntekijän roolien ero
- luottamuksellisuus ja vaitiolovelvollisuus
- luotettavuus ja sitoutuminen
- oikeus tukeen ja ohjaukseen
- yhdenvertaisuus ja suvaitsevuus
- osallisuus ja yhteisöllisyys
- merkityksellisyys ja toiminnan ilo
- järjestön arvoihin sekä vapaaehtoistoiminnan ohjeisiin ja periaatteisiin sitoutuminen
- vapaaehtoistoiminnasta apua saavan henkilön ja/tai yhteisön kunnioittaminen ja ohjeiden noudattaminen

Vapaaehtoisen oikeudet ja velvollisuudet

Vapaaehtoisella on oikeus

- valita itselleen sopiva tehtävä yhdessä toiminnan järjestäjän kanssa,
- sitoutua itselleen sopivaksi ajaksi,
- kieltäytyä tarjotusta tehtävästä,
- vaihtaa tehtäviä mahdollisuuksien mukaan ja
- lopettaa tai pitää taukoa tehtävästä.

Vapaaehtoisella on oikeus

- saada perehdytystä, opastusta, tukea ja ohjausta,
- osallistua koulutuksiin ja yhteisiin tapaamisiin,
- saada ja antaa palautetta,
- olla vakuutettuna vapaaehtoistehtävän aikana sekä
- saada tietoa siitä, keneen ottaa ongelmatilanteissa yhteyttä.

Vapaaehtoisella on velvollisuus

- sitoutua luottamuksellisuuteen ja vaitioloon yhdessä sovitulla tavalla,
- noudattaa järjestön arvoja, ohjeita ja periaatteita,
- toimia suvaitsevasti ja kunnioittaa kaikkien itsemääräämisoikeutta,
- pitää kiinni sovitusta asioista ja sitoumuksista,
- toimia vapaaehtoistehtävässä päihteettömänä,
- ilmoittaa henkilökunnalle huomaamistaan puutteista, ilkeistä, tai tehtävässään heränneestä huolesta (esim. asiakkaan avun tarve) sekä
- ilmoittaa, mikäli tuntee huolta omasta jaksamisestaan tai tehtäviensä mielekkyydestä.

Vapaaehtoisen sopimus ja tapaturmavakuutus

- Vapaaehtoistoimintaan osallistuvat henkilöt allekirjoittavat **kirjallisen sopimuksen** vapaaehtoistoimintaan osallistumisesta. Näin he sitoutuvat noudattamaan vapaaehtoistoiminnan järjestäjän antamia ohjeita ja sääntöjä sekä kunnioittamaan sen arvoja. Yhdistyksen satunnaisissa tai kertaluonteisissa tehtävissä yhdistys voi itse päättää, onko sopimus tarpeen.
- Vapaaehtoistoiminnan sopimus sisältää **salassapito- ja tietosuojasitoumuksen**, joka on voimassa myös vapaaehtoistoiminnan päättymisen jälkeen.
- Vapaaehtoistoiminnan järjestäjän on vakuutettava kaikki vapaaehtoiset **ryhmätapaturmavakuutuksella**, joka on voimassa vapaaehtoistyötä suoritettaessa ja näihin tehtäviin välittömästi liittyvillä meno- ja paluumatkoilla.
- Vakuutuksen perusteella korvataan yleisesti ainoastaan julkisen terveydenhuollon piirissä olevat sairaanhoitokulut, kuten terveyskeskus-, poliklinikka- ja sairaalamaksut sekä tapaturmaan liittyvät lääkekulut ja välttämättömät ja kohtuulliset matkakulut. Tutustukaa tarkkaan vakuutusehtoihin.
- Sopimukseen kirjataan vakuutuksenantajana toimivan vakuutusyhtiön nimi ja järjestön vakuutusasioista vastaavan yhteyshenkilön yhteystiedot.
- Sopimukseen on hyvä kirjata myös **vapaaehtoisen oikeus koulutukseen** sekä oikeus pyydettäessä saada todistus vapaaehtoistoimintaan osallistumisesta.

Mallisopimus

Vapaaehtoisopimus ja salassapitositoumus

Arvot

Vapaaehtoisena tutustut arvoihimme ja sitoudut toimimaan hyvien käytäntöjemme mukaisesti.

Kohtaaminen ja vuorovaikutus

Vapaaehtoisena kohtaat erilaisia ihmisiä, joista jotkut voivat olla erittäin vaikeassa elämäntilanteessa. Kohtaamasi ihmiset voivat toimia vuorovaikutustilanteissa eri tavalla, mihin olet omassa arjessasi tottunut. Mikäli koet työsi joissain tilanteissa haastavaksi tai ahdistavaksi, ota asia puheeksi yhteyshenkilösi kanssa. Uhkaavassa tilanteessa poistu paikalta ja pyydä apua toiminnan järjestäjältä.

Sitoutuminen

Vapaaehtoisena saat itse määritellä, millaista ja kuinka paljon vapaaehtoistyötä teet. Muista, että vapaaehtoisena sitoudut tekemään sen, minkä olet luvannut. Mikäli sairastut tai sinulle tulee muu este, ilmoita siitä yhteyshenkilöllesi viipymättä.

Luottamuksellisuus

Vapaaehtoistoiminta tapahtuu ympäristössä, jossa voi olla käytössä paljon luottamuksellista tietoa. Voit saada tietoon asiakkaiden terveyteen ja toimintakykyyn liittyvä tietoa. Nämä tiedot ovat ehdottomasti salassa pidettäviä.

Vapaaehtoistoiminnasta saa kertoa esimerkiksi somessa, mutta ei koskaan niin, että asiakas tai asiakkaat ovat postauksestasi tunnistettavissa. Myös kuvien jakaminen tunnistettavalla tavalla on kiellettyä.

Ennen vapaaehtoistoiminnan aloittamista sitoudut salassapitoon. Salassapitositoumus arkistoidaan, ja se on voimassa myös vapaaehtoistoimintasi päättymisen jälkeen.

Jos jokin asia jää askarruttamaan, älä epäröi ottaa sitä puheeksi yhteyshenkilösi kanssa. Voit tehdä sen missä tahansa vaiheessa, vaikka olisit jo lopettanut vapaaehtoistehtäväsasi.

Vakuutus

Sinut on vakuutettu tapaturmien varalta vapaaehtoistoiminnan ajaksi.

Vakuutusyhtiön nimi ja järjestön yhteyshenkilö vakuutusasioissa:

Sopimuksen tiedot

Vapaaehtoinen

Nimi: _____

Puhelinnumero: _____

Sähköpostiosoite: _____

Osoite tarvittaessa: _____

Järjestö

Nimi: _____

Puhelinnumero: _____

Osoite: _____

Yhteyshenkilön nimi: _____

Sähköpostiosoite: _____

Puhelinnumero: _____

Vapaaehtoistehtävä tai -tehtävät: _____

_____

Vapaaehtoistoiminnan voimassaoloaika:

Toistaiseksi: _____

Määräajaksi: _____

Salassapitositoumus

Vapaaehtoisena sitoudun

- Asiakkaita koskevien tietojen salassapitoon, jota edellyttävät laki potilaan asemasta ja oikeuksista sekä laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista.
- Yksikön toimintaan kuuluvien tietojen salassapitoon (ns. liikesalaisuus).
- Salassapitovelvollisuus on voimassa myös päätettyäni toimintani vapaaehtoisena.

Muut velvollisuudet

- Noudatan toiminnasta vastaavien henkilöiden tai muun työnjohdon ohjeita ja määräyksiä.
- Ilmoitan järjestön työntekijälle välittömästi, jos havaitsen tapahtuneen tai uhkaavan vaaratilanteen tai asiakkaan hyvinvoinnissa tapahtuvan heikkenemisen.
- En lähetä asiakkaista tai muista vapaaehtoistoiminnassa tapaamistani henkilöistä mitään tunnistettavia tietoja tai kuvia sosiaaliseen mediaan tai muilla viestintävälineillä.
- Vapaaehtoisena toimin päihteettömänä.
- Ilmoitan vapaaehtoistoimintaani koskevista muutoksista.
- Ilmoitan yhteyshenkilölleni, mikäli haluan lopettaa vapaaehtoistoiminnan.

Allekirjoitukset

Paikka ja aika: _____

Vapaaehtoinen: _____

Nimenselvennys: _____

Yhteyshenkilö: _____

Nimenselvennys: _____